

ΣτΕ Ε' 1968/2000

[...]

5. Επειδή, εις το άρθρον 24 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζεται ότι : "Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωσιν του Κράτους. Το Κράτος υποχρεούται να λαμβάνη ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα προς διαφύλαξιν αυτού. Νόμος καθορίζει τα αφορώντα εις την προστασίαν των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων. Απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δημοσίων δασών και των δημοσίων δασικών εκτάσεων, πλην αν προέχη δια την Εθνικήν Οικονομίαν, η αγροτική εκμετάλλευσις τούτων ή άλλη χρήσις εκ δημοσίου συμφέροντος επιβαλλομένη". Εξάλλου, εις το άρθρον 117 παρ. 3 του Συντάγματος προβλέπεται ότι "Δημόσια ή ιδιωτικά δάση ή δασικά εκτάσεις καταστραφείσαι ή καταστρεφόμεναι εκ πυρκαϊάς ή άλλως πως αποψιλωθείσαι ή αποψιλούμεναι, δεν αποβάλλουν εκ του λόγου τούτου τον ον εκέκτηντο προ της καταστροφής των χαρακτήρα και κηρύσσονται υποχρεωτικώς αναδασωτέαι, αποκλειομένης της διαθέσεως τούτων δι' έτερον προορισμόν". Ως προκύπτει εκ των ανωτέρω διατάξεων, ο συνταγματικός νομοθέτης, εις τα πλαίσια των γενικών επιταγών του άρθρου 24 δια την προληπτικήν και κατασταλτικήν προστασίαν του φυσικού περιβάλλοντος διέλαβε και ειδικήν επιταγήν δια την προστασίαν των ευαισθητών δασικών οικοσυστημάτων, και δη τόσον των δασών όσον και των δασικών εκτάσεων, την μεταβολήν του προορισμού των οποίων απηγόρευσε κατ' αρχήν ρητώς. Επιπροσθέτως και εν όψει των επανειλημμένων καταστροφών και αποψιλώσεων των ελληνικών δασών και δασικών εκτάσεων, διέλαβε την ειδικήν διάταξιν του άρθρου 117 παρ. 3, δια της οποίας αφ' ενός μεν καθίσταται υποχρεωτική η κήρυξις ως αναδασωτέων των καταστραφεισών ή αποψιλωθεισών δασικών εκτάσεων, αφ' ετέρου δε αι αναδασωτέαι εκτάσεις τίθενται υπό καθεστώς μείζονος προστασίας, απαγορευομένης απολύτως πάσης επ' αυτών επεμβάσεως ή διαθέσεως ως δι' άλλον σκοπόν δημοσίου συμφέροντος, και δη ανεξαρτήτως εάν η πράξις κηρύξεως της αναδασώσεως έχει εκδοθεί προ ή μετά την ισχύν του Συντάγματος (ΣΕ 2778/88 Ολομ. 63/89 κ.ά).

6. Επειδή, αι ανωτέρω ρυθμίσεις, ηυξημένης νυν τυπικής ισχύος, κείνται πάντως εντός της παραδεδομένης και συνεπούς βουλήσεως του Ελληνος νομοθέτου να διασώση τον δασικόν πλούτον της χώρας, η οποία (βούλησις) είχε εκφρασθή και εις παλαιότερα νομοθετήματα περί προστασίας των δασών δια της θεσπίσεως του μέτρου της αναδασώσεως (νόμος ΒΜΨ/8.4.1900, ν. 1396/1918, ν. 4173/1929 άρθ. 148 επ.). Εις τα πλαίσια μάλιστα του ανωτέρω αυστηρού προστατευτικού καθεστώτος των δασών, δια του από 13/18/3.1915 Β.Δ/τος, εκδοθέντος κατ' επίκλησιν των άρθρων 1 και 2 του Ν. ΒΨΜ του 1900 "περί αναπτύξεως δασικών φυτειών περίξ ή εντός κατοικημένων μερών και περί αναδασώσεων εν γένει", εκηρύχθησαν ως δασωτέα εδάφη της περιφερείας του νομού Αττικής και Βοιωτίας, μεταξύ των οποίων η θέσις Τουρκοβούνια μέχρι της θέσεως Γαλάτσι, ως και περιοχή περίξ της θέσεως "Εύμορφη Εκκλησιά", ως ειδικώτερον αύται προσδιορίζονται εις το ανωτέρω Διάταγμα. Ο δασικός χαρακτήρ της ανωτέρω περιοχής πιθανολογείται και εκ των στοιχείων του φακέλλου (βλ. υπ' αριθ. 1641/1912 διάταξιν του Δασάρχου Αττικής "περί απαγορεύσεως ρητινοσυλλογής εις την δασικήν θέσιν Εύμορφη Εκκλησιά", υπ' αριθ. 58570/8.9.1925 έγγραφον Υπουργείου Γεωργίας προς το Δασαρχείον Αττικής, δια του οποίου καταγγέλλεται η λειτουργία καμίνου εις την κηρυχθείσαν το έτος 1915 αναδασωτέαν έκτασιν Τουρκοβουνίων και των προς Γαλάτσι και Ωμορφήν Εκκλησίαν προπόδων αυτών, το υπ' αριθ.

147323/11.11.1925 έγγραφον Υπ. Γεωργίας προς το Δασαρχείον Αττικής, αναφερόμενον εις την σκοπιμότητα ή μη εκδόσεως απαγορευτικής διατάξεως δια την κηρυχθείσαν ολόκληρον ως αναδασωτέαν το έτος 1925 λοφοσειράν των Τουρκοβουνίων, υπ` αριθ. 42891/23.7.1915 και 47527/22.10.1917 εγκρίσεις υλοτομίας πευκοδένδρων του δάσους "Εύμορφη Εκκλησιά", υπ` αριθ. 19Α`/1937 ρητήν απαγορευτικήν διάταξιν ρητινεύσεως του ως άνω δάσους κ.ά.).

7. Επειδή, ανεξαρτήτως των ανωτέρω, ήδη από του έτους 1934 έχει εκδοθή η υπ` αριθ. 108424/13.9.1934 απόφασις του Υπουργού Γεωργίας "περί κηρύξεως ως αναδασωτέας της περιοχής του λεκανοπεδίου Αττικής" (ΦΕΚ 133/16.10.1934 τ. Β`) δια της οποίας, διαπιστωθέντος ότι τα δάση της Αττικής, τα οποία "... κέκτηνται εξαιρετικήν σημασίαν από απόψεως αισθητικής, υγιεινής, τουριστικής και προστατευτικής δια την πρωτεύουσαν και την περιοχήν αυτής έχουν αραιωθή και καταστραφή τοσούτον, ώστε να μη δύνανται να ανταποκριθώσι εις τους σκοπούς, ους λόγω της θέσεως και της σημασίας των προώρισται να εκπληρώσιν ..." κρίνεται αναγκαία η λήψις εξαιρετικών μέτρων "... δια την προστασίαν και συμπλήρωσιν της δασικής βλαστήσεως αυτών ..." και κηρύσσεται αναδασωτέα η περιοχή του λεκανοπεδίου Αττικής, ως λεπτομερώς οριοθετείται και περιγράφεται εις το κείμενον της υπουργικής αποφάσεως. Εκ της τοιαύτης περιγραφής και μόνον δύναται, να προσδιορισθή το εμβαδόν της τελικώς κηρυχθείσης ως αναδασωτέας εκτάσεως και όχι εκ της ενδεικτικής μνείας εις την συνοδεύουσαν την απόφασιν εισήγησιν του Δασάρχου Αναδασώσεων Αττικής, ωρισμένων δασοκτημάτων εις τα οποία, άλλωστε, ουδόλως περιορίζεται ουδέ καν μνημονεύει η απόφασις περί κηρύξεως της αναδασώσεως.

8. Επειδή, η προμνημονευθείσα υπ` αριθμ. 108424/13.9.1934 απόφασις του Υπουργού Γεωργίας περί κηρύξεως ως αναδασωτέας της περιοχής του λεκανοπεδίου Αττικής, έχουσα, κατά τα παγίως δεκτά, γενικόν ατομικόν χαρακτήρα, ουδέποτε δε καταργηθείσα δ` άλλης ισοδυνάμου νομικής πράξεως, διατηρεί, κατά τα παγίως κριθέντα, πλήρως την ισχύν της και είναι σήμερον εφαρμοστέα (πρβλ. ΣτΕ 2778/88 Ολομ., 1262/75, 688/96 κ.ά.). Κατά συνέπειαν, νεώτεροι αποφάσεις επαναλαμβάνουσαι την επιταγήν της αναδασώσεως δια την αυτήν περιοχήν, ή τμήματα αυτής, δεν δύνανται να έχουν ως έννομον συνέπειαν την κήρυξιν της αναδασώσεως, αφού αυτή, κηρυχθείσα ήδη από του έτους 1934, εξακολουθεί, κατά τα προεκτεθέντα, να ισχύη. Μόνη, συνελπώς, νομική έννοια των αποφάσεων τούτων, αι οποίαι έχουν ως προς την αρχικήν απόφασιν του έτους 1934 επιβεβαιωτικόν απλώς χαρακτήρα, είναι η δια των συγχρόνων τεχνικών μεθόδων επίσημος αποτύπωσις και οριοθεσία των κηρυχθεισών ως αναδασωτέων από του έτους 1934 εκτάσεων, η οποία πάντως (οριοθεσία) θα ηδύνατο, κατά τα προεκτεθέντα, να συναχθή και εκ μόνης της ερμηνείας της υπ` αριθ. 108424/1934 υπουργικής αποφάσεως.

9. Επειδή, εν προκειμένω το τμήμα υπό στοιχείον α` της μείζονος εκτάσεως, εις την οποίαν αφορά η προσβαλλομένη νομαρχιακή απόφασις, τμήματα της οποίας αποτελούν αι επί μέρους ιδιοκτησίαι των αιτούντων, εμπίπτει, ως προκύπτει εκ των στοιχείων του φακέλλου, εντός των ορίων της δια της υπ` αριθ. 108424/1934 αποφάσεως του Υπουργού Γεωργίας κηρυχθείσης αναδασώσεως. Οθεν, η προσβαλλομένη απόφασις επαναλαμβάνουσα απλώς ως προς το τμήμα τούτο την κήρυξιν αναδασώσεως, η οποία ουδέποτε έπαιυσε να ισχύη, έχει βεβαιωτικόν χαρακτήρα και άρα προσβάλλεται κατά το μέρος τούτο απαραδέκτως δια της υπό κρίσιν αιτήσεως.

[...]